

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 138

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 13 januari 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Uitvoering zesde staatshervorming - Stand van zaken

Door de zesde staatshervorming werden heel wat federale bevoegdheden en maatregelen overgeheveld naar de deelstaten. Het gaat om de grootste overdracht van bevoegdheden sinds de derde staatshervorming uit 1988.

Graag had ik van de minister, voor de domeinen waarvoor hij/zij bevoegd is, een stand van zaken gekregen met betrekking tot de uitvoering van de zesde staatshervorming.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering?
2. Wanneer gebeurde of gebeurt de effectieve overdracht m.b.t. de verschillende bevoegdheden? Welke bevoegdheden werden desgevallend nog niet opgenomen door Vlaanderen?
3. Welke overgangperiodes lopen er momenteel nog?
4. Welke moeilijkheden en/of problemen zijn er?
5. Wat is de (desgevallend verwachte) impact van deze bevoegdheidsoverdracht (op het gebied van personeel, ICT, organisatiecultuur, budget,...)?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (138), Hilde Crevits (150), Annemie Turtelboom (124), Liesbeth Homans (238), Ben Weyts (447), Jo Vandeurzen (231), Philippe Muyters (221), Joke Schauvliege (302), Sven Gatz (97).

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 138 van 13 januari 2016

van **CHRIS JANSSENS**

1-3. De implementatie van de zesde staatshervorming is op administratief vlak sterk gevorderd. De bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming en de andere wetten inzake de staatshervorming van die datum, traden in beginsel in werking op 1 juli 2014. Sinds die datum is Vlaanderen bevoegd om de aangelegenheden te regelen die haar in het kader van de zesde staatshervorming werden toegewezen.

Op 1 januari 2016 waren in verschillende bewegingen 1.560 personeelsleden van de federale overheidsdiensten en instellingen overgedragen naar de Vlaamse overheid. Tussen 1 april 2016 en eind 2018 zullen er nog ongeveer 960 volgen. Een deel van deze personeelsleden (267 VTE voor de materies pwa en loopbaanonderbreking openbare sector) zijn vandaag nog werkzaam bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en zullen in twee fasen (september 2016 en januari 2017) overgedragen worden naar het Departement Werk en Sociale Economie en naar de VDAB. De grootste groep is terug te vinden bij Famifed (662). De precieze datum van overdracht van deze personeelsleden moet nog vastgesteld worden.

Bijkomende informatie over de aanpak en de gevolgen van de zesde staatshervorming binnen de Vlaamse overheid is beschikbaar op de website <https://www.bestuurszaken.be/zesde-staats-hervorming>.

Alle bevoegdheden die door de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de zesde staatshervorming en door de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 tot hervorming van de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, tot uitbreiding van de fiscale autonomie van de gewesten en tot financiering van de nieuwe bevoegdheden, vanaf 1 juli 2014 werden toegekend aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, werden ook effectief opgenomen met uitzondering van een aantal bevoegdheden waarvan de genoemde bijzondere wetten een latere datum of een overgangperiode hebben voorzien.

Wat dat laatste betreft, gaat het om de volgende bevoegdheden.

- de gezinsbijslagen (art. 94, §1bis BWHI van 8/8/1980)
Uiterlijk tot 31 december 2019 blijven de federale instellingen die belast zijn met het administratief beheer en de uitbetaling van de gezinsbijslagen, tegen volledige vergoeding, belast met hun taken. De Vlaamse Gemeenschap kan ten vroegste vanaf 1 januari 2016 beslissen om zelf in te staan voor het administratief beheer en de uitbetaling. Vanaf 1 juli 2014 kan de Vlaamse Gemeenschap weliswaar zelf regelgevend optreden inzake de gezinsbijslagen maar de aanpassing van de essentiële elementen kunnen ten vroegste in werking treden vanaf het moment dat de Vlaamse Gemeenschap zelf instaat voor het beheer en de uitbetaling. Deze datum moet nog vastgesteld worden.

- de maximumfactuur in de gezondheidszorg (art. 94, §1ter BWHI 8/8/1980)
Tot de gemeenschappen beslissen er van af te zien, en uiterlijk tot 31 december 2019, zal de federale staat de ziekenfondsen verplichten om de prestaties in overgedragen bevoegdheden (geïsoleerde G- en Sp-ziekenhuizen en bepaalde prestaties inzake revalidatie) te integreren in de federale maximumfactuur.
- het Participatiefonds (art. 66 Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de zesde staatshervorming)
Het federale Participatiefonds is ontbonden en vanaf 1 juli 2014 zijn de gewesten bevoegd voor de activiteiten ervan. Er wordt wel nog gedurende acht jaar een lichte structuur behouden waarin de lopende kredieten en participaties worden beheerd.
- de interuniversitaire attractiepolen (art. 47/11 Bijzondere Financieringswet 16/1/1989)
De overdracht van de middelen voor de nieuwe bevoegdheid inzake de interuniversitaire attractiepolen zal plaatsvinden in 2018 bij de afloop van de huidige Fase VII.

4-5. De nieuwe bevoegdheden hebben uiteraard een grote invloed op de organisatie van de Vlaamse overheid. Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid zijn daar bij betrokken.

De Vlaamse Regering heeft er voor gekozen alle overgedragen bevoegdheden in te passen in de bestaande structuren en geen nieuwe beleidsdomeinen of agentschappen op te richten om de nieuwe bevoegdheden uit te oefenen. Het resultaat van die oefening vindt zijn weerslag in het organisatiebesluit van 3 juni 2005, dat met ingang van 1 juli 2014 grondig werd gewijzigd: zie <http://www.codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1013986¶m=informatie>.

Hierna wordt beknopt weergegeven welke impact de zesde staatshervorming voor de Vlaamse overheid heeft op het vlak van ICT, personeel, vastgoed en budget.

ICT

Na de staatshervorming moest met 28 bijkomende gebouwen een netwerkverbinding opgezet worden. In 2014 bedroeg de eenmalige kost voor deze operatie 400.000 euro. De jaarlijkse exploitatiekosten belopen 175.000 euro. Al deze werkzaamheden werden binnen de bestaande ICT-contracten uitgevoerd en hadden geen invloed op het personeelsbestand.

Alle overgedragen personeelsleden werden uitgerust met het benodigde informaticamateriaal. Overgedragen PC's moesten opnieuw geconfigureerd worden. De ontvangende entiteiten hebben de daaraan verbonden uitgaven gedragen op hun eigen werkingsbudget.

Ten slotte hadden de overgehevelde bevoegdheden ook een impact op bestaande ICT-toepassingen van de Vlaamse overheid. Hetzelfde gold voor bestaande toepassingen van de federale overheid, die soms maar gedeeltelijk overgedragen werden. In sommige gevallen moesten nieuwe toepassingen ontwikkeld worden. Verschillende netwerktoepassingen zijn al aangepast, terwijl andere zich nog in de ontwikkelingsfase bevinden.

Personeel

Alle discussiepunten werden uitgeklaard. Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 *tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 wat betreft de overheveling van personeelsleden van de federale overheid vanaf 1 januari 2015 in het kader van een staatshervorming* (B.S. 17 december 2015) verankert de verworven rechten en de inschakeling in de Vlaamse loopbanen.

Alle overgehevelde personeelsleden werden met ingang van hun overhevelingsdatum correct ingeschaald en betaald op basis van de bepalingen van een ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering dat principieel goedgekeurd werd op 28 november 2014.

Voor de personeelsleden waarvoor de definitieve goedkeuring van het besluit op 13 november 2015 een wijziging inhield ten aanzien van de principieel goedgekeurde tekst, werden die wijzigingen doorgevoerd in december 2015.

Hieruit volgt dat alle personeelsleden momenteel ingeschaald zijn, en betaald worden, conform de wijzigingen die aan het Vlaams Personeelsstatuut aangebracht werden.

Vastgoed

Na de zesde staatshervorming kreeg het agentschap Facilitair Bedrijf 17 nieuwe locaties voor de justitiehuisen en het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht (VCET) in beheer. Niet al het overgedragen vastgoed verkeert in goede staat, maar voor elk onroerend goed wordt een oplossing uitgewerkt.

De ambtenaren van de andere federale entiteiten die betrokken waren bij de zesde staatshervorming, werden hoofdzakelijk gehuisvest in het Ellipsgebouw, en (voor een kleiner deel) in het Ferrarisgebouw, het Boudewijngebouw en de Vlaamse administratieve centra in de provinciehoofdsteden. Waar dat nodig was werden daartoe in die gebouwen aanpassingswerken uitgevoerd.

Begrotingsmatig werden in 2014 de middelen voor het Agentschap Facilitair Bedrijf eenmalig verhoogd met 1.480.000 euro om 516 ambtenaren te huisvesten die op 1 januari 2015 werden overdragen door de federale overheid. Deze middelen werden aangewend voor inrichtingswerken in het Ellipsgebouw, het Ferrarisgebouw en het Boudewijngebouw.

Het budget van het Agentschap Facilitair Bedrijf steeg in het begrotingsjaar 2015 met 442.000 euro recurrente uitgaven voor de huisvesting van ambtenaren die op 1 januari 2015 werden overgedragen zonder huisvesting, en met 1.842.000 euro voor de huur van de justitiehuisen en van het VCET.

Vanaf 2016 is er een recurrente verhoging van 880.000 euro voor het technisch beheer in functie van de huisvesting van de personeelsleden die na 1 januari 2015 overgedragen zijn of nog zullen worden, en van 1.565.000 euro voor de huurlasten van de justitiehuisen en van de andere gebouwen die aan de Vlaamse overheid overgedragen werden in het kader van de zesde staatshervorming.

Budget

De budgettaire impact van de 6de staatshervorming kan het best weergegeven worden op basis van begrotingsopmaak 2015, aangezien op dat moment de ontvangsten en uitgaven verbonden met de 6de staatshervorming voor het eerst ingeschreven zijn in de Vlaamse begroting.

De informatie hierover is terug te vinden in de parlementaire stukken bij de begrotingsopmaak 2015. De belangrijkste elementen worden hierna hernomen.

Aan uitgavenzijde is naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2015 een extra beleidskrediet toegekend van 10.659,47 miljoen euro. De belangrijkste categorieën daarvan zijn opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte bij de algemene toelichting van de begrotingsopmaak 2015 en in de bespreking van de uitgaven in het uitgavenhoofdstuk van de algemene toelichting en de toelichtingen per programma.

Het gaat voornamelijk om de volgende bevoegdheden (bedragen x 1.000 euro):

Gezinsbijslag en FCUD	3.661.795
Woonzorgcentra	1.867.931
Fiscale uitgaven woonbonus en bouwsparen	1.678.554
Dienstencheques	1.068.680
Doelgroepenbeleid werk	758.456
THAB	387.974
Fiscale uitgaven dienstencheques	198.474

Door de zesde staatshervorming is er ook een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. Concreet is de fiscale autonomie toegenomen van 19,8 % in 2014 naar 34,1 % bij de begrotingsopmaak 2015.

Aanvullingen m.b.t. specifieke bevoegdheden

Vlaams minister Annemie Turtelboom (bevoegdheid Financiën en Begroting)

4. Voor zover de bevoegdheden nog uitgeoefend worden door de federale operatoren (bv. voor de gezinsbijslag) is de Vlaamse overheid afhankelijk van informatie van de federale overheid voor een accurate begrotingsopmaak en tijdige rapportering over de gerealiseerde uitgaven.

In dit kader is de informatiedoorstroming nog niet volledig op punt gesteld:

- de federale operatoren rapporteren kasgegevens, hoewel dit niet altijd overeenkomt met de correcte ESR-aanrekening
- de federale operatoren rapporteren uitvoeringscijfers met vertraging
- de timing waarop de federale informatie beschikbaar is (bv. bruto opcentiemen) vertoont geen perfecte match met de Vlaamse begrotingskalender
- voor de Dienst Vastgoedtransacties (onderdeel van de Vlaamse Belastingdienst) situeren deze moeilijkheden zich voornamelijk op het vlak van de gegevensuitwisseling met de FOD Financiën (bv. bij het opvragen van 30-jarige eigendomstitels, vergelijkingspunten inzake waardering van onroerende goederen, gearchiveerde dossiers en hypothecaire staten). Daarnaast dient er gewerkt te worden met een gereduceerde capaciteit omdat niet alle commissarissen zijn overgekomen.

Zowel wat de kwaliteit van de informatie betreft, als de timing waarop de informatie aangeleverd wordt, werd reeds verschillende malen overleg gepleegd met het oog op een optimalisering hiervan.

Vlaams minister Liesbeth Homans (bevoegdheid Wonen)

De Zesde Staatshervorming betekent voor het beleidsveld wonen een verruiming van de actuele bevoegdheden inzake huisvesting. Vanaf 1 juli 2014 is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de private huurwetgeving. Het Vlaamse Gewest is al sinds 1980 bevoegd voor "huisvesting", maar delen van het woonbeleid zoals het privaat woninghuurrecht, bleven een federale aangelegenheid. Door de bevoegdheidsoverdracht inzake woninghuur in het kader van de Zesde Staatshervorming zal de Vlaamse decreetgever een eigen, divergent woninghuurrecht kunnen aannemen. Om een grondig inzicht te verkrijgen in de nieuwe bevoegdheden en de mogelijke beleidsopties in hoofdlijnen verder af te bakenen, is aan het Steunpunt Wonen de opdracht gegeven tot een "evaluatie van het federale woninghuurrecht". Hierbij werd geopteerd om de evaluatie van het federale woninghuurrecht te laten verlopen in nauw overleg met de belangrijkste actoren en experts op de private huurmarkt. Eind 2015 werd het evaluatierapport afgerond. Op basis van dit rapport zal ik voorstellen formuleren om tot een Vlaamse huurwetgeving te komen.

In het voorjaar 2016 zal ik in een conceptnota mijn visie over de aanpak van de private huurmarkt voorleggen aan de Vlaamse Regering. Met die nota wil ik het kader vastleggen voor de belangrijke dossiers met impact op de private huurmarkt, waaronder de huurwetgeving. In deze conceptnota zal ik bepalen hoe we de huurwetgeving zullen inkantelen in de Vlaamse regelgeving, en ook de manier waarop de stakeholders zullen worden betrokken in het verdere traject.

Vlaams minister Liesbeth Homans (bevoegdheid Sociale Economie)

1-3. De middelen van het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de Meerwaardeneconomie werden structureel ingekanteld in de begroting Sociale Economie. In het kader van de regionalisering worden de Vlaamse projecten sociale economie van de POD Maatschappelijke Integratie (POD MI) verder vanuit het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) opgevolgd.

In navolging van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 6 januari 2014 werd de SINE-maatregel geregionaliseerd op 1 juli 2014. De op 30 juni 2014 van toepassing zijnde regels bleven gelden, het budget werd overgedragen naar de Vlaamse Overheid op 1 juli 2014. De inhoudelijke erkenningsprocedure van inschakelingsbedrijven werd respectievelijk op 1 januari 2015 wat betreft de POD MI overgedragen, de taken van de FOD WASO werden op 1 april overgenomen. De inkanteling van de erkenningsprocedure en attestering van inschakelingsbedrijven loopt. De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, de RVA en de DIBISS blijven administratieve en technische operatoren voor de uitbetaling en de procedurele behandeling van de RSZ-doelgroepvermindering en RVA-tegemoetkoming.

4. Bij de start van de erkenningen op Vlaams niveau kwam een interpretatieverschil naar boven over de toepassing van de staatssteunregels wanneer de SINE-maatregel gecombineerd werd met dienstencheques. Naar aanleiding van het politieke debat werd geopteerd om de federale praktijk te volgen tot aan de hervorming van de regelgeving.

Uit diverse onderzoeken en analyses van de maatregel zijn verschillende hiaten en onduidelijkheden tussen de regelgeving en de uitvoeringspraktijk aan het licht gekomen. Het Departement WSE heeft de knelpunten in kaart gebracht. Op basis van een datakoppeling tussen de databanken van de RSZ, DIBISS, RVA, POD MI en FOD WASO werd een eerste cijfermatige analyse van de maatregel gemaakt. Aanvullend werd ook de federale praktijk onder de loep genomen en voerde de afdeling Handhaving en Toezicht van het Departement WSE op basis van een steekproef een enquêterend onderzoek uit. Op basis van het uitbestede juridisch onderzoek blijkt ook dat de maatregel niet conform de huidige Europese staatsteunregels is gedefinieerd. Deze input werd gebruikt voor het ontwerpen van de conceptnota SINE met voorstel tot hervorming van de maatregel die de Vlaamse Regering op 30 oktober 2015 heeft goedgekeurd. De verdere uitwerking van deze nota staat tijdelijk on hold, in het licht van de schorsing van de uitvoeringsbesluiten van het collectief maatwerkdecreet.

Vlaams minister Ben Weyts (bevoegdheid Mobiliteit en Openbare Werken)

4. Er zijn momenteel verschillende annulatieberoepen hangende voor de Raad van State, ingesteld door de Belgische Staat tegen recente Vlaamse regelgevende initiatieven op het vlak van mobiliteit en openbare werken.

Er kan in dit verband o.m. verwezen worden naar een verzoekschrift strekkende tot gedeeltelijke nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015 tot wijziging van regelgeving met betrekking tot het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer en het verkeersveiligheidsbeleid, wat betreft bevoegdheden, overgedragen in het kader van de zesde staatshervorming.

Het samenwerkingsprotocol inzake de uitoefening van de geregionaliseerde bevoegdheden vanaf 1 juli 2014 tot 31 december 2015 (ICT artikel 6 en 21) is vanwege de technische complexiteit van de migratietrajecten met een bijakte verlengd geworden tot uiterlijk 31 december 2016.

Vlaams minister Ben Weyts (bevoegdheid Toerisme)

Met de zesde staatshervorming is Toerisme een gewestbevoegdheid geworden, met uitzondering van de gemeenschapsbevoegdheid, die Vlaanderen en Wallonië blijven behouden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo kan Vlaanderen de stad Brussel nog steeds meenemen in de internationale promotie, evenals subsidies voor toeristische infrastructuur toekennen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Anderzijds valt de wetgeving rond het toeristische logies, zijnde het logiesdecreet, binnen de bevoegdheid van elk gewest afzonderlijk.

Vlaams minister Philippe Muyters (bevoegdheid Werk en Professionele Vorming)

- 1-3. Voor de beleidsvelden Werk en Professionele Vorming werden de bevoegdheden door de zesde staatshervorming aanzienlijk uitgebreid. Sinds 1 juli 2014 werden onder meer de volgende materies geregionaliseerd: de regelgevende bevoegdheid inzake economische migratie (arbeidskaarten A en B) en de beroepskaarten voor zelfstandigen, de controle op de beschikbaarheid van werkzoekenden en de vrijstellingen van beschikbaarheid in gevolge van studiehervatting of het volgen van een beroepsopleiding of stage, het doelgroepenbeleid zoals de RSZ-kortingen voor de werkgeversbijdragen, verschillende premies en de start- en stagebonus, de dienstencheques, het betaald educatief verlof en de plaatselijke werkgelegenheids-agentschappen.

Om de regionalisering van de verschillende materies te regelen werden met de betrokken federale instanties en tussen de gewesten samenwerkingsprotocollen afgesloten. Er zijn inmiddels al een aantal overgangperiodes beëindigd, een aantal materies bevinden zich nog in de overgangperiode. Voor alle materies wordt hoe dan ook de continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd.